

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

334 ק"מ 098 וצ"א תש"ס ענה ח' ע"א יון 334

לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,

ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: תאוות הכסף

אותו מרחוק, אמר לו 'שלום' והשתחוה לו... כל כך התכופף,
עד שהיה נראה שהוא מגיע עד מרצפות המדרכה...

ר' ירמיהו העיר לו פעם: "ר' יהודי, אסור לעשות כך, כי
בתשובות הגאונים נאמר שהשתחויה הראשונה בבוקר
צריכה להיות בבית הכנסת, אין להשתחוות לבן אדם לפני
התפילה!"

לא הועילו הדיבורים. כל יום מחדש - כורעים ומשתחוים.

אומר רבי ירמיהו: "רק נשמע קול הברה בעיר כי אני
מתעתד לפרוש מהעירייה, כמה ימים חלפו, נפגשנו שוב
בבוקר, הוא עבר – כאילו שלא מכיר ולא ראה אותי מעולם.
לא השתחויה, ולא כלום. כי מה יש לו איתי?"

כל זמן שאדם חושב שיכול לקבל ממנו – פרוטקציה פה
ושם, היחס אחר לחלוטין, מהקצה לקצה. "ארור הגבר אשר
יבטח באדם" - מנשקים בשביל כסף ומחבקים בשביל הממון.

התנהגות כזו נובעת מכפירה, כי אם אדם מאמין שכל
מזונותיו נקצבים לו בראש השנה, ולא משנה עד כמה הוא
יטרח וישתדל, ולא משנה כמה הוא יתחנף לזה או למישהו
אחר, ולא משנה אם הוא יקבל על עצמו, לצורך העניין,
לעבוד 'מצאת החמה עד צאת הנשמה' – עליו להבין שכל זה
אינו משנה מאומה, כי מזונותיו נקבעו לו כבר מראש השנה.

משל למה הדבר דומה, אדם מקבל מכתב לביתו שממתין לו
קונטיינר בנמל חיפה, ועליו לבוא ולשחררו. הוא לא ידע ממי
הוא קיבל זאת. הוא נוסע לנמל חיפה וניגש למשרד בבקשה
לקבל את הקונטיינר שנשלח אליו.

אומר לו הפקיד: עליך לשלם סכום מסויים בכדי לשחרר את
הקונטיינר.

הוא משלם את המיסים הנצרכים ומקבל את הקונטיינר.

הקונטיינר מונח במנוף על הסמיטריילר, כשהוא מגיע לביתו
הוא פותח ורואה תכולה ששווה חמש מאות אלף דולר.

הוא שמח שילמתי סך הכל ארבעת אלפים שקל וקיבלתי
סחורה בשווי חמש מאות אלף דולר.

הוא בא למחרת שוב אל נמל חיפה ניגש אל הפקיד ואומר
לו: תראה, אני הייתי כאן אתמול, נתתי לך ארבעת אלפים
שקל והבאת לי קונטיינר. קח עוד ארבעת אלפים שקל
ותביא לי עוד קונטיינר.

צוחק הפקיד ואומר לו: אתה לא מבין, אתה חושב
שבארבעת אלפים שקל אתה קנית את הקונטיינר?
הקונטיינר היה שלך יש מישהו ששלח לך אותו, מה שאתה
שילמת, אתה רק שילמת על אגרות נמל, על אגרות רישוי,

כאשר רחל אימנו באה אל אביה לבן, ומספרת לו שהגיע בנה
של רבקה - יעקב אבינו כדי לקחת שידוך, יוצא לבן לקראתו:
"וירץ לקראתו ויחבק לו וינשק לו".

באים חז"ל הקדושים ואומרים לנו, שריצה זו לא היתה
מאהבת לבן לאחינו יעקב, אלא מאהבת הכסף. לבן היה
בטוח שיעקב בנו של יצחק העשיר, בא עם הרבה מאוד כסף,
כמו שאליעזר עבדו של אברהם כשבא לקחת שידוך בא עם
עשרה גמלים, כך גם יעקב. לכן הוא רץ לקראתו. וכשהוא
רואה שהוא בא בידיים ריקות הוא מחבק אותו לראות אולי
יש לו כסף בכיסים, וכשהוא רואה שגם הכיסים ריקים הוא
מנשק אותו אולי הוא מסתיר יהלומים בפה.

חז"ל אומרים לנו שלבן באותו זמן היה למעלה מגיל מאה,
ובכל זאת הוא רץ כמו ילד קטן אולי הוא ירויח כמה שקלים.
התאוה לכסף!!

ואומר האור החיים הקדוש על הפסוק "ויאמר לו לבן הכי
עצמי ובשרי אתה, וישב עמו חודש ימים". מה היה באותו
חודש ימים שיישב יעקב אצל לבן? מה הוא עשה שם?

אומר האור החיים הקדוש: זה היה חודש של חקירות
ודרישות: הוא חקר את יעקב אבינו - תגיד לי יעקב, תאמר
את האמת - היכן הכסף? השיב לו: אליפז רדף אחרי ורצה
להרוג אותי - מחמת הכיבוד אב' שלו. אמרתי לו: אם רצונך
לקיים כיבוד אב, עני חשוב כמת. קח ממני את הכסף - הרגת
אותי.

אמר לו לבן: יעקב, את הסיפור הזה כבר השמעת ביום
הראשון שהגעת. תגיד לי - איפה הכסף?

למחרת שוב פעם: איפה הכסף? יעקב אבינו ע"ה מסביר לו
שוב: ברכוש רב יצאתי משם, ואליפז רדף אחרי וברחתי
ממנו. אוי, יעקב, זה טוב בשביל מס הכנסה עכשיו אני רוצה
לשמוע את האמת – היכן החבאת את הכסף, תגלה את
הסוד, היכן הכסף? חודש שלם חקר אותו. אחרי חודש ימים,
הבין שכלו כל הסיכויים, אין כסף.

ועתה, אם אין כסף, צריך לעשות כסף... בוא תעבוד איתי.

אבל לא רק לבן הארמי מנשק בני אדם בשביל כסף. אלא
לכל אדם יש 'לבן' קטן בלבו, ואם אינו משקיע מאמץ לברוח
ממנו, אזי גם הוא מנשק בני אדם בשביל כסף...

סיפר הרב ירמיהו בויאר, כי בשעתו, בעת ששימש בתפקיד
ראש העירייה בבני ברק, בבוקר היה יוצא לבית הכנסת
ללדרמן לתפילת שחרית בשעה קבועה. ויום יום, ממולו היה
עובר יהודי בכיוון השני של המדרכה, וכאשר רק היה רואה

אתה נתת את האפשרות לשחרר את הקונטיינר ולהביא אותו אליך, הקונטיינר היה שלך עוד לפני ששילמת.

כשיהודי יוצא לעבודה הוא רק משלם מיסים, הוא לא מייצר לעצמו פרנסה, הפרנסה היא גזירה משמים, כי אני לא יודע מה מגיע לי, כמה מגיע לי, כי אנו חיים ב"עולם" מלשון "העלם", ואנו רק מאמינים שמזונותיו של אדם קצובים לו, ולכן כשאני יוצא לעבודה אני רק עושה השתדלות ואני לא מייצר את הכסף אני רק משלם מיסים, בשביל לשחרר את מה שנגזר שמגיע לי.

לבן בחוסר אמונה שהכל בגזירת עליון, חושב כי אם הוא ירמה את יעקב אבינו הוא ירויח יותר.

לעומת זאת יעקב אבינו, חי אמונה בה', כי הכל הוא בגזירת עליון ולכן הולך הוא בתום, אינו מנסה לרמות ולגנוב, כי הכל מאיתו יתברך.

כפי שכותב הרמב"ם בהלכות שכירות פרק יג הלכה ז': כדרך שמוזהר בעה"ב שלא יגזול שכר עני ולא יעכבנו, כך העני מוזהר שלא יגזול מלאכת בעה"ב ויבטל מעט בכאן ומעט בכאן ומוציא כל היום במרמה, אלא חייב לדקדק על עצמו בזמן שהרי הקפידו על ברכה רביעית של ברכת המזון שלא יברך אותה. וכן חייב לעבוד בכל כחו, שהרי יעקב הצדיק אמר כי בכל כחי עבדתי את אביכן לפיכך נטל שכר זאת אף בעולם הזה שנאמר "ויפרץ האיש מאד מאד". ע"כ.

אנו לומדים מיעקב אבינו ששכיר לא ירמה את המעביד שלו, אם זה בשיחה לחבר באמצע שעות העבודה או כל דבר אחר, ויש ביושר הזה אף סגולה לפרנסה כמו שמסיים הרמב"ם עם הפסוק "ויפרוץ האיש מאד מאד". [והיה לי מקרה שהרמתי טלפון לפקיד מסויים, שזיהה לפי הקול שלי מי אני, והוא ביקש ממני לומר לו איזה וורט מחזק, אולם סרבתי, הבאתי לו את מספר הטלפון האישי שלי (בתור שוחד עבודה...), ואמרתי לו, מצטער עכשיו אתה בזמן עבודתך, אסור לי לומר לך דברי תורה על חשבון העבודה, יש בזה חשש גזל].

בבית משפטו של שלמה המלך הופיעו שלושה אנשים. ניכר היה על פניהם שהם נסערים והם הטיחו האשמות זה בזה.

"אדוני המלך" פתח האחד ואמר. "אנו שלושה שותפים שיצאנו לעשות עסקים, ולקחנו בידינו סכום כסף גדול".

"כשהתקרבה השבת" המשיך השני בסיפורו, "חפרנו בור שם הטמנו את הכסף מתוך כוונה לקחת אותו מיד בצאת השבת".

"כשבאנו אחרי השבת" התפרץ השלישי, "הכסף נעלם! אף אחד חוץ מאיתנו לא ידע על צרור הכסף והבור שחפרנו! אחד מאיתנו הוא הגנב".

"אני מבקש ממך, אדוני המלך, שכל אחד מאיתנו יישבע שהוא לא גזל את הכסף, וכך נדע מיהו הגזלן".

אבל שלמה המלך לא מיהר לעשות זאת. הוא ידע שבדיוק כמו שאחד מהם לא חשש לגנוב את הכסף, הוא בטח לא יהסס גם להישבע לשקר... הוא חיפש עצה מיוחדת, רעיון חכם באמצעותו הוא יוכל ללכוד את הגנב. לאחר מחשבה הוא ביקש מהם לשוב למחרת.

למחרת, כשלושת הסוחרים הופיעו שוב בבית המשפט, פנה אליהם המלך ואמר: "אני רואה שאתם אנשים חכמים, אז לפני שאעסוק במשפטכם אני רוצה להתייעץ עמכם בשאלה מסויימת שבאה לפתח".

המחמאה של שלמה קסמה להם מאוד והם היו סקרנים לדעת מה תהיה השאלה.

"היו פעם ילד וילדה שגדלו יחד, ונשבעו זה לזו שכשהם יגדלו הם יתחתנו. עברו שנים, הילדה גדלה והתחתנה עם אדם אחר. בלילה הראשון של החתונה, אחרי החופה, היא נזכרה בשבועתה וסיפרה לבעלה על כך. כששמע זאת הבעל הוא אמר לה: 'לא נוכל לחיות כבעל ואישה עד שלא נלך לאותו אדם ונבקש ממנו להתיר את השבועה שנשבעתם זה לזו!'

הלכו הבעל והאישה וסכום כסף רב בידם ופגשו את אותו ילד שכמובן הפך אף הוא למבוגר. הם הציעו לו סכום כסף גדול כדי שהוא יואיל לבטל את השבועה. אבל הבחור בטוב ליבו ויתר על הכסף, איחל להם מזל טוב ופטר אותם לשלום.

בדרך חזרה, הבעל והאישה הטריים והמאושרים פגשו שוודד שלקח מהם את כספם. בבקשה תחזיר לנו את הכסף! אמרה לו האישה. היא סיפרה לו על השבועה, על נכונותו של הבעל להפסיק לחיות ביחד עד שהם יתירו אותה, ועל הבחור טוב הלב שוויתר על הכסף. הדברים נגעו לליבו של השוודד והוא החזיר להם את הכסף".

שלמה המלך סיים את הסיפור ונעץ את מבטו בשלושת השותפים שהיו קצת מבולבלים ולא הבינו לאן כל זה מוביל.

"השאלה שלי היא: מי מכל הדמויות המעורבות בסיפור ראוי להערכה? מי מהם עשה את המעשה האצילי ביותר?"

אמר אחד השותפים: האישה ראויה לכבוד ולהערכה שכן היא שמרה על הבטחתה ועל השבועה שנשבעה בתור ילדה!

אמר השותף השני: דווקא הבעל ראוי להערכה. למרות אהבתו החזקה לאישה, מיד אחרי החופה הוא עזב את הכול כדי לבקש אישור מאותו בחור, ורק לאחר-מכן הוא שב לחיות עמה!

אמר השותף השלישי: אכן, שניהם ראויים להערכה. אבל איזה טיפש היה הבחור! הציעו לו סכום גדול של כסף, למה הוא לא לקח אותו.

"אתה הגנב!" הרעים שלמה המלך בקולו על השותף השלישי. "אם כך אתה מדבר על הבחור למרות שכלל לא היית מעורב בסיפור, הדבר מראה שיש לך תאוה להשיג כסף, אפילו אם הוא לא שייך לך. אני בטוח שאתה הוא זה שגנבת את הכסף משני השותפים האחרים!"

השותף השלישי הודה במעשה, ושני השותפים האחרים שבו לביתם מרוצים ונפעמים מחכמתו של החכם מכל אדם. (מעובד על-פי "ספר מעשיות" לרבינו ניסים גאון).

הגאון רבי חיים פאלאג'י בספרו מועד לכל חי (סימן כו סעיף ה') כותב: וביום י' לחדש (מרחשון) שנולד גד יהיה היום הזה למזל טוב לכל העושה דבר, וביום טובה יהיה טוב, כי זכות גד חופף עליו כל היום ההוא, וכן כל חדש כסליו, כי מזלו גד יהיה מוצלח להרים מזלו, לכל עסקיו וכל ענייניו, בעזרתו יתברך שמו. ע"כ.

כתב בספר דרך ישרה (שער הסגולות דף צ"ד ב'):
כתב הרמב"ן ז"ל כי השעה התשיעית היא שעת ברכה ששון ושמחה, היא שעת המנחה, ודע כי שנה תשיעית ליובל היא שנה המובחרת, וחדש תשיעי (כסלו) הוא החודש הטוב והרצון, ויום תשיעי לחודש הוא המובחר מכל ימי החודש, ושעה התשיעית היא המובחרת מכל השעות וכו'. ע"כ.

קו הטלפון להתענג בתענוגים

0772618021

לפרשת לך לך הקש: 113